

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
 Scrisori nefrancoate nu se
 primesc.
 Manuscrisuri nu se răsfrim.
INSERATE
 se primesc la Administrațiune în
 Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
 În Viena: la M. Dukas Nachf.,
 Max. Augenthaler & Emmerle
 Nachf., Heinrich Schalk, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 În Budapesta: la A. V. Gold-
 berger, Ekstein Bernat, Iuliu
 Leopold (VII Erszébet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
 rie garmond pe o coloană 10
 bani pentru o publicare. Pu-
 blicări mai dese după tariful
 și învoială. — **RECLAME** pe
 pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXVIII.

„GAZETA” ieșe în fiecare zi
 Abonamente pentru Austro-Ungarie:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Se primumeră la toate ofi-
 cile postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov
 Administrațiunea, Piața mare,
 Târgul Inului Nr. 30. etajul
 I.: Pe un an 20 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu dusele în casă: Pe un an
 24 cor., pe șase luni 12 cor.,
 pe trei luni 6 cor. — Un esem-
 pliar 10 bani. — Atât abona-
 mentele cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 287.

Brașov, Sâmbătă 31 Decembrie.

1905.

NOU ABONAMENT

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Ianuarie st. v. 1906

se deschide nou abonament, la care invităm
 pe toți amicii și sprijinitorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
 corône, pe șase luni 12 corône, pe trei luni
 6 corône, pe o lună 2 corône.

Pentru România și străinătate: Pe un
 an 40 franci, pe șase luni 20 franci, pe trei
 luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonarea se pôte face mai ușor
 prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

Anul încurcăturilor și al surpriselor.

Brașov, 30 Decembrie v. 1905.

Numărul de față al fôiei noastre
 este cel din urmă în anul 1905, anul
 acasă ca și în străinătate.

Ori încâtrău privim, vedem o trăsă-
 ătură caracteristică a tuturor miș-
 cărilor de pe continentul bătrânei
 Europe, care se pôte resuma în cu-
 vintele: sfortări potenate ale sta-
 telor și ale națiunilor pentru dobândirea
 séu asigurarea libertății, independenței
 și a bunăstărei lor.

Spectacolul extraordinar și unic
 în felul său se ni-l-a oferit cea mai
 mare împărăție, Rusia, ocupă fără in-
 doială primul loc în șirul evenimen-
 telor acestui an. Mișcarea revoluțio-
 nară, ce a izbucnit la 9 (22) Ianuarie,
 când cu manifestația poporului înain-
 tea palatului de érnă al Țarului, și
 care a fost suprimată vârsându-se
 mult sânge nevinovat de cătră pu-
 terea armată pusă în serviciul regi-
 mului despotic, a adus ródele sale.
 Cei-cei au crezut că prin acea crudă
 suprimare vor folosi țarismului autocrat
 s'atî înșelat amar. Urgia puterei bru-
 tale, care a făcut în acea nenorocită
 și mii de victime, a fost o sémintă
 din care a răsărit érași numai foc și
 sânge.

Tótă lumea a rémas surprinsă
 vedénd cum a izbucnit revoluțiunea
 în orașele mari ale Rusiei și cum a
 fost cu puțință, ca mișcarea și lup-
 tele sângeróse ale populațiunii ace-
 stor orașe, muncitorimea în alianță cu
 elementele claselor inteligente, să facă
 în fața colosalei puteri armate, ca
 puternica autocrație a Țarului să dea
 înderét înaintea acestei mișcări revo-
 luționare și să se vadă constrinsă a
 proclama constituția dela 30 Octomvrie.

Nu puțin va contribui acest fe-
 nomen grandios al luptei pentru li-
 bertatea poporului, petrecut tocmai
 acolo, unde se aștepta mai puțin,
 unde tirania și despotismul păreau a
 fi mai înrădăcinate ca în ori-ce parte,
 ca să fie încurajate tóte națiunile
 mici și mari în luptele și stăruințele

lor pentru dobândirea și asigurarea
 libertății și independenței lor.

S'a petrecut și la noi în țéră
 un eveniment, ce vré să trecă în ochii
 multora ca luptă pentru constituție
 și independență. Așa ar fi până la un
 punct, decă adevérata natură a ace-
 stei lupte și împrejurările în cari se
 dá nu ar desvâli, că tendența ei prin-
 cipală nu este nici libertatea nici in-
 dependența în sensul adevérat al cu-
 vântului, ci interesul de predominie
 a unei oligarchii aristocratice.

Este invederat, că vorbim aici
 de lupta coaliției maghiare și trebuie
 să recunóscem, că ea este privită de
 cătră Maghiari cu un pas făcut înai-
 nte pe calea deplinei emancipări a
 lor de sub influența Austriei.

Ori cum am analiza procederile
 celor ce au provocat conflictul cu
 corôna, este fapt, că ei urmăresc fi-
 rul revendicărilor lor naționale și de
 drept public, dând astfel un exemplu
 viu tuturor celorlalte popóre din țéră
 de a-se gândi la rindul lor să-și re-
 vendice și ele drepturile neprescrip-
 tibile.

Ce s'a făcut în direcția acésta
 în sinul națiunii noastre dintre Tisa
 și Carpați? Aveam înaintea noastră
 un exemplu național maghiar și
 un exemplu național austriac. Cum
 ne-am știut pătrunde de cele ce se
 petrec în jurul nostru, pentru-ca să
 nu greșim cărarea, pe care trebuie să
 înaintăm spre a ajunge la ținta eman-
 cipării noastre naționale, ce o urmă-
 rim și noi și suntem nevoiți a-o urmă-
 ri, ca tóte celelalte popóre, pe câtă vre-
 me nu vom renunța la esistența și
 viitorul nostru național?

S'a întâmplat în sinul nostru în-
 sé în anul acesta ceva ce ne-a făcut să
 esclámăm: ca la noi la nimeni! În
 loc de a pretinde cu îndoită energie
 condițiunile de viețu pentru poporul
 român, pe baza vechilor noastre po-
 stulate naționale, s'a inaugurat în anul
 acesta, sub devisa activității parla-
 mentare, pe terenul luptelor politice
 — contrar tuturor esemplerelor din-
 untru și din afară — o politică de
 acomodare din cele mai umilitóre. S'a
 creat un curent, care tinde să des-
 vețe poporul de aspirațiunile și pos-
 tulatele sale naționale, ce-i fac viața
 incomodă, îl împiedecă și-l expun pu-
 gionirilor, cum studentul din poveste
 a voit să desvețe calul său de a mânca
 porțiunea sa venită de fén, dându-
 i în fie-care și tot mai puțin.

Dela conferența din 10 Ianuarie
 încóce programul nostru național cu
 postulatele sale a devenit numai o
 etichetă pentru a asigura mai mare
 trecere politicianilor noului curent,
 cari una dic și alta fac, cari când
 vorbesc cătră popor sunt plini de
 zelul de a lupta pentru steagul parti-
 dului național, ér când stau față cu
 adversarii noștri în dietă, uită și de
 partid și de steagul lui și se acom-
 ódă obiceiurilor și moravurilor patri-
 otice, cari nu permit unui deputat bine
 crescut de a-se pune în conflict cu
 principiul „națiunii politice unitare și
 indivisibile maghiare.”

Acésta a fost surprisa noastră a
 Românilor în anul ce espiră. Nu mai

trebuie să spunem că ea nici bucurie
 nici încurajare nu ni-a adus. Totuși
 a avut și va avé un folos pentru noi,
 căci va trebui să deștepte și pe cei
 mai lesne credători, ca să vadă, că
 nu pe cărarea cea bună și adevé-
 rată au pornit cei-ce cu atâta sgomot
 au pus în scenă acțiunea lor parla-
 mentară.

Va înțelege în curénd mic și
 mare dintre noi, că nu timpul de
 față este potrivit pentru-ca Românii
 din Ardeal, Bănat și Țéra unгурéscă
 să-și reducă pretensiunile și postula-
 tele naționale, ce le-au susținut și
 pentru cari au luptat și suferit încă
 pe vremile celei mai crâncene iobăgii.

Crisa ungară.

Audiența bar. Fejervary.

Ministrul președinte ungar bar. Fejervary
 a fost primit ér într'o audiență de
 două ore de cătră Majestatea Sa. Minis-
 trul a raportat monarhului asupra situa-
 ționii politice și se dice, că adî va fi pri-
 mit din nou de Maj. Sa, căruia îi va pre-
 senta un vast material, deórece Monarhul
 ține să aibă informațiuni amănunțite asu-
 ra tuturor cestiunilor. Se mai crede, că
 Maj. Sa a primit în parte pronosițiunile
 ale lui asupra restului va decide adî.
 „*Neues Wiener Tagblatt*” spune, că
 bar. Fejervary a profitat de ocașie pentru
 a face propunerii și în ce privesce posibi-
 litatea unei descurcături.

Consiliu comun de miniștri.

Miercuri s'a ținut un consiliu co-
 mună de miniștri, presidat de ministrul
 de externe contele Goluchowski. Din par-
 tea guvernului ungar au participat mini-
 stri Fejervary, Vörös, Feilátsch și secretarul
 de stat la finanțe Popovics. Din partea
 guvernului austriac miniștri: bar. Gautsch,
 Bylandt-Reidl, contele Buquois, Dr. Kozel
 și contele Auersperg.

Consiliul s'a ocupat în primul rind
 cu ratificarea convenției comerciale cu Ger-
 mania și s'a decis, ca ratificarea trebuie să
 se facă la timp. S'a ocupat apoi consiliul
 cu situația éreată de uniunea vamală sêr-
 bo-bulgară și s'a decis asupra demersuri-
 lor, ce se vor face cătră guvernele din
 Belgrad și Sofia.

Din Viena se mai telegrafiază, că
 consiliul a decis, ca convențiunile co-
 merciale cu Germania și Italia să fie în-
 troduse la 1 Martie, dși parlamentul un-
 gar nu le-a primit. S'a mai hotărít a-se
 gávesa guvernului bulgar o notă, ér cu
 Sârbia să se reîncépă negocierile. În nota
 cătră guvernul bulgar acesta va fi făcut
 éntent, că conform §-lui 8 al tratatului din
 Berlin, Austro-Ungaria își mentine dreptul
 națiunii celei mai favorisate, însă Bul-
 gariei nu-i compete acest drept față cu Aus-
 tro-Ungaria.

Contele Andrassy — la Pittreich.

În cercurile politice din Viena se con-
 stă mă scirea, că contele Iuliu Andrassy a
 éterit dílele trecute cu ministrul comun
 a răsboiú Pittreich. Impresiile, ce le-a pri-
 mit Andrassy după conferința cu Pittreich
 se dice, că n'ar fi nefavorabile. Se afirmă
 é chiar, că întilnirea celor doi bărbați de
 état s'ar fi făcut cu învoirea Monarhului,
 éa că suveranul deja în Decembrie a dat
 să cunóscă lui Fejervary, că dorește să se

întimple o astfel de întilnire. Basa nego-
 cierilor ar fi fost resolvirea crisei, conform
 dorințelor atât ale Corônei, cât și ale coa-
 lițiunii.

Banffy despre limba de comandă.

Étă ce a declarat bar. Banffy cores-
 pondentului țiarului frances „*Temps*” cu
 privire la cestiunea limbei de comandă:

—>În ce privesce cestiunea militară,
 eu stau pe punctul de vedere al pactului
 de la 1867. Francisc Deak a redactat § 11
 al art. de lege XII. Textul e puțin cam
 nebulos, și are nevoie de interpretare,
 interpretarea acésta nu este permis în-
 sé să fie forțată. Ne mulțumim cu aceea,
 decă Majestatea va recunóscé dreptul Un-
 gariei, fără ca tot ce emanéză din acest
 drept să se valideze émediat. Trebuie să
 fim politiciani practici, să ne mulțumim cu
 succesele pe terenul limbei de serviciu și
 de instrucție. N'a sosit încă timpul resolvării
 cestiunii limbei de comandă.

Avem nevoie de timp, ca să ne con-
 solidăm în tóte direcțiunile, dér mai ales
 în privința economică, pentru-ca apoi să
 putem înființa o adevérată armată ma-
 ghiară.

Declarația acésta a lui Banffy a fă-
 cut óre-care senzație în cercurile coaliți-
 unei, căci ea nu înșemné alt-ceva, de cât
 postulatul național.

A mai éris Banffy, că pretinde hotărít
 valorarea maghiarimei în tóte direcți-
 unile. Cultura și puterea sunt ale Maghia-
 rilor și în trecut s'a comis greșala, că s'a
 dat o libertate prea mare acelora, cari ar
 fi trebuit să se asimileze.

Banffy cere așa-dér asimilarea nați-
 onalităților nemaghiare și în grandomania
 lui șovinistă crede, că cultura și puterea
 în acésta țéră, numai Maghiarilor le com-
 pete.

„Cartea verde” a României.

(Urmare.)

Față cu aceste fapte istorice, era fi-
 resc, ca sfortările Românilor din Turcia
 să se intereseze pe Românii din regat.

Atențiunea bărbaților de stat români
 fú deșteptată prin înființarea primelor
 școle românesce fondate în Turcia, și dela
 1870 figuréză în budgetul statului român
 subvențiunile acordate acestor instituțiuni
 culturale.

Considerațiunile, cari au presidat la
 aceste prime mészuri luate în favórea Ro-
 mânilor din Turcia, nu au variat de loc
 până astăzi: era vorba, este și va fi de a
 întări și de a desvolta în acésta popula-
 țione — ale cărei afinități de rassă cu
 Românii din regat sunt indiscutabile —
 iubirea limbei române, legătura de cre-
 dință și de tradițiuni naționale, întrebun-
 țând în acest scop, singurele mijloce le-
 gale: școla și biserica.

Acésta acțiune trebuia să apară uș-
 sórá, de óre-ce era naturală și pacifică,
 absolut corectă și nu ascundea nici un
 gând politic.

Guvernul otoman își dete curénd
 séma de acest adevér, așa în cât desvol-
 tarea culturală a Românilor din Turcia
 întelni un sprijin din ce în ce mai bine-
 voitor din partea M. S. Sultanului și a
 consilierilor săi.

Convinsă de lealismul și de fidelita-
 tea absolută a Românilor, cari constitue
 unul dintre sprijinélé cele mai sigure ale
 imperiului otoman, înalta Pórtă favoriză
 deșteptarea lor și considera tot-déuna fără
 îngrijire ajutorul moral și material, care
 li-se dá din România.

Din această parte, deci, acțiunea congenerilor noștri din Turcia nu înțelni de cât simpatii și încurajări, așa în cât la 12 Septembrie 1878, Savfet Pașa, mare vizir al imperiului, ordonă în mod formal autorităților vilaetelor Salonice și Zannina și sandjaciului Trikala, de a protegia pe institutorii români:

»Sublima poartă — dice acest ordin vizirial — a fost informată, că Românii doresc să se instruiască în propria lor limbă și să înființeze școle, dar că clerul grec, orbit de ideile sale de intransigență, împinge pe autoritățile locale să facă dificultăți institutorilor români și chiar să-i persecute. Având în vedere, că în împărăție nimeni nu are dreptul de a se opune la liberul exercițiu al învățământului școlar și al cultului, veți binevoi a invita pe funcționarii civili puțin să dădinele voștre să se abțină de la orice presiune asupra locuitorilor și să nu se opună fără motiv la exercițiul cultului și al învățământului. Din contră veți acorda ajutor și protecțiune institutorilor români tot-deuna când vor avea nevoie.

»Conținutul acestui ordin a fost comunicat, printr'o scrisoare vizirială identică, valiului de Ianina.

5 Seval 1295
Septembrie 1878.

(ss) Savfet.

Acastă scrisoare vizirială, care face epocă în istoria redeschetării Românilor din Turcia, menționează lămurit greutățile ridicate în contra lor de clerul grec. Dela început, în adevăr, cum s'a notat mai sus, sfortările pacifice ale Românilor, pentru a-și câștiga individualitatea lor națională în sinul marelui familii a creștinilor ortodoxi din împărăție, s'au isbit de intransigența Patriarhatului Ecumenic de la Constantinopol. Patriarhii Ecumenici, biziindu-se pe privilegiile, ce le fuseseră conferite de primii Sultani, după luarea Constantinopolului și cari li făceau Capi religioși civili ai »poporului ortodox din Turcia«, nu voră nici odată să-și deasema, că creștinii, uniți prin religione și prin secole de trăi comun, se compuneau din mai multe părți, rase absolut deosebite prin origini, tradițiuni și limbă. Aceste rase neavând ocaziune de a se arăta și de a se afirma, fură supuse supremației Elenismului: constituirea însă succesivă a Statelor creștine ortodoxe vecine cu Turcia deschete în mod fatal în sufletul lor sentimentul naționalității lor. Patriarhii făcără atunci greșela înensă de a se opune schimbării naturale și inevitabile ce se anunța. În loc de a urma curentul, menținând unitatea religioasă a Bisericii ortodoxe, recunoscând diversitatea raselor, Patriarhii voră să impună cu puterea cultura și sentimentul Elenismului la popore ce se descheteau dintr'o lungă letargie și erau doritoare de a trăi o existență a lor proprie. Acastă intransigență aduse mai întâiu despărțirea Bulgarilor, cari obținură de a se constitui ca biserică națională independentă, instituindu-se Exarhatul Bulgar prin firmanul din 1870. Sârbii la rândul lor, cerură cu stăruință introducerea limbii slave în bisericile lor și numirea Archiepiscopilor de naționalitatea lor, ceea ce Patriarhul Ecumenic trebuie, în sfârșit, să consimtă, instituindu-se Mitropolile sârbe din Prizrend și Ueskub.

Lupta contra Românilor fii de asemenea ilustrată prin numeroase violențe și prin presiuni neumane exercitate de clerul grec în contra populațiilor pacifice, der din ce în ce convinse de dreptatea cauzei lor.

După cum se amintese în ordinul lui Savfet-Pașa, ceilțiu institutori români fură obiectul unor numeroase persecuțiuni, părinții, cari incredințau pe copiii lor școlilor române, fură amenințați, supuși la grele asupri și asistența religioasă le fu adesea refuzată din ordinul Mitropolilor.

Lipsiți de ajutorul religiei, gonii din biserică comună, Românii trebuiră să se gândească să angajeze proți speciali pentru trebuințele lor; biserici fură de asemenea fondate cu firman Imperial în unele comune române, ca de exemplu în 1888 la Hrupiște.

Din această perioadă, de la 1870 la 1892, datéză o serie de persecuțiuni ai căror obiect fură preoții români, cari îndrăsniseră să slujescă în bisericile române, seu numai să cetescă rugăciunile în românește în casele particulare. Așa:

La Vlaho-Clisura, preotul Sofronie fu închis timp de 40 de zile și lipsit de hrană, pentru-că botezase pe copilul lui Telius Tacit, institutor român;

La Gopeși, preotul Nicola Nanciu a fost arestat, încătușat, maltrat și excomu-

necat pentru-că îndrăsnise a oficia în românește botezul fiului institutorului român George Caracota;

La Ohrida, preotul Ioan Sgalia a fost închis în mănăstirea Sfintului Naum, tot fiind-că oficiase în românește;

La Vlaho Clisura, preotul Nicola Teșu fu de asemenea închis, pentru că cetise rugăciunile în limba română, »blestemată de Dumnezeu«.

La Voscopole, preotul Cosma avu aceeași sorte;

La Moloviște, în biserică, episcopul de Prespa și Ohrida lovi pe dascălul George Dinea pentru că cânta psalmii în românește;

La Grebena, Episcopul grec arestă și trimise într'o mănăstire din Tesalia pe preotul român Dimitrie Constantinescu, care stătă trei luni în temniță și nu fu liberat de cât în urma unor demersuri forte energice ale autorităților.

Aceste câte-va exemple sunt, indevajuns pentru a învedera procedurile întrebuițate de Patriarhatul Ecumenic spre a înăbuși printre Români sentimentul naționalității lor.

Din străinătate.

Alegerea de președinte al republicii franceze. În ziua de 16 Ianuarie va avé loc alegerea președintelui și nu numai în Franța der și în celelalte țeri lumea privește cu justă curiositate la acel act important. Fi-va ales Fallières? Ori votul secret al reprezentanților națiunii reunii în vechiul palat din Versailles, va designa pe Doumer? Ori nici pe unul, nici pe altul?

Până în present nu se scie, decât de acești 2 candidați. Fallières e susținut de grupurile republicane, ér pentru Doumer se dice că lucréză clericali și monarchiști. Se mai dice, că Fallières ar avé șanse mai mari decât Doumer.

Se pôte întâmpla însă, că la primul scrutin se se producă un balotaj. În acest cas republicanii se vor îngriji imediat de un alt candidat mai puternic, capabil de a obține voturile sovăitorilor și a împedea pe Doumer. Cine va fi acest candidat? Leon Bourgeois? Acesta a declarat categoric, că refuză a-și pune candidatura. Dacă Bourgeois nu vré să cedeze în ultimul moment și decă își menține refuzul, atunci se pôte întâmpla un lucru, care de altmintea s'ar păre imposibil, anume ca republicanii să pună din nou candidatura lui Loubet, actualul președinte. Adevărat, că Loubet a declarat formal, că nu vré să fie reales, republicanii însă speră, că în fața pericolului de a reuși candidatul »clericalismului« și al »monarhiei«, Loubet își va revoca declarația.

Conferența dela Algeciras. Sir Thomas Barclay este unul din autorii acordului franco-ingles și este de sigur în măsură a se pronunța asupra eventualelor rezultate ale conferenței. Ducându-se pentru câte-va zile din Paris la Londra, Barclay a fost interviewat acolo de corespondentul țiarului »N. Fr. Pr.« Barclay fiind în contact permanent cu bărbații de stat conducători ai puterilor mari, și în același timp și aderent al apropierei anglo-germane, păreile lui se cred destul de importante pentă a fi semnalate.

»Răsboiul nu este iminent — a dis Barclay — der situația reușe e neri culosă. În Franța totă lumea e convinsă, că patria lor nu va mai puté fi copleșită de vr'un dușman, atât de escelente sunt legăturile lor de răsboi. Pe de altă parte nimeni nu se gândesce de a invada Germania. Nici nu esistă planuri elaborate pentru o asemenea agresione. În ce privește apărarea însă, Franța posedă un plan exact, elaborat până în ultimul detaliu, lucru pe care și Germania îl scie. Militarii conducători în ambele părți sciu, că într'un cas de răsboi în prima zonă de defensivă ar avé loc un gróznic meș. Cel puțin 800,000 de ómeni ar cadé în răzăr, în prima zonă. În asemenea un rejurăr, cel ce mai e aderentul răsboiului, — trebuie să fie un criminal.

Anglia — dice mai departe Barclay — crede că e o necesitate, ca poziția europeană a Franței să fie păstrată. Vorbind concret, fără să fim optimiști, putem dice, că teoriile răsboiului vor fi înlăturate, decă

poarta deschisă a Marocului se va asigura pentru tóte timpurile — sub garanția Europei. Germania, socot că va fi multumită, că prin intervenția ei s'a regulat chestiunea marocană prin o conferență, ér Franța va fi multumită că i-se va recunósce prioritatea, deși sub controla puterilor.

Drept electoral pentru femei în Anglia. La conferența activiștilor ținută înainte cu un an la Sibiu, un tiner politician, medic de profesiune, a cređut că a găsit leacul cel mai bun pentru îndreptarea stărilor noastre politice, sulevând necesitatea de a lupta pentru dreptul electoral al femeilor. A produs o impresie comică. Cel ce ar fi desolat însă din cauza, că la noi ideile avansate sunt întâmpinate cu zîmbet, se va mângăia auzind, că chiar și în înaintata Angliteză zîmbesce lumea când se sulevéză această chestiune. Campbell Banner-mann a ținut la 10 Ianuarie un discurs în Liverpool. Premierul englez n'apucă să-și termine exordiul, când de pe galerie se auđi un glas subțire de muier: »Ei, n'ai de gând să vorbesci și despre dreptul electoral al femeilor?« Adunarea a isbucit într'un hohot, și politiciană de pe galerie fu scósă la aer. Premierul a răspuns zîbind: »Aș fi putut să liniștesc nervii coci, declarând că eu admit dreptul activ de sufragiu al femeilor.« S'au mai găsit însă alte 6 muieri, cari au început să vocifereze subțire și au desfășurat chiar un steag cu inscripția: »Vrei să ne dai sufragiul feminin?« Rënd pe rënd au fost date afară cele 6 cocóne și publicul a petrecut de minune pe socotéla lor.

Casul dela Dobrițin.

Fișpanul Gustav Kovacs a fost examinat în ziua de 10 Ianuarie de către medicii legiști pentru-ca, la cererea apărătorului Dr. Samuel Bakonyi, se se constata, întru cât se pôte aplica paragraful 324 al c. p. care prevede pentru violarea libertății personale temniță până la 10 ani, în cas când cu acesta se combină și leziuni grave

Medicii experți ai tribunalului, Dr. Aitay și Dr. Münnich, insotii de judecătorul de instrucție M. Kallay și din partea apărării de adv. Andreanszky, s'au dus la locuința lui Kovacs și au constatat, că afară de rana de la cap și degetul rupt, tóte celelalte s'au cicatrizat, însă pacientul se află încă în pat și va trebui să mai fie examinat odată, peste 8 zile, pentru ca să se pótă da o părere definitivă asupra terminului în care se vor vindeca tóte rănile.

Din Dobrițin se scie, că fabricantul de covore Thiessen a fost liberat, i-s'a spus însă, că n'are voie a părăsi orașul, deórece procurorul a înaintat recurs contra liberării lui. Senatul de punere sub acuzare a refuzat cererea băncii de economii a comitatului Hajdu, de a pune în libertate pe avocatul Révi pe lângă garanția de 10.000 coróne.

Printre cei arestați se mai află 4 lucrători.

Advocatul Varga, care dispăruse, s'a întors ér la Dobrițin și a fost supus unui interogator. Varga a mărturisit, că el a redactat afișul, în care cetățenii sunt invitați să iasă spre întâmpinarea fișpanului. A mai mărturisit, că densus și Békási au fost aceia, cari au angajat dricul, der la demonstrație n'a luat parte și pe fișpan nu l'a insultat. — Cetățenii au inițiat ocolectă spre a depune garanția pentru țiaristul Békási.

SCIRILE DILEI.

— 30 Decembrie v.

Distincțiune. Regele Carol a distins pe I. P. S. Sa Mitropolitul Vladimir de Repta, acordându-i marele cordon al ordinului »Coróna României«. În numele regelui, decorația precum și decretul referitor au fost înmădate Mitropolitului de către secretarul consulatului român din Cernăuți d-l George Gallin. Importanța acestei înalte distincțiuni residă în faptul, că Regele conferă pentru prima óră de 40 ani, o decorație românească unui prelat român din alt stat.

Prisonieri de răsboi de la 1877. Am fost cei dintăi, cari am semnalat scirea cu istorisirea călugărului Ierotei Craznaru despre Românii aflători în închisórea din Adrianopol și deși se părea aprópe de necredut, totuși ne a venit la socotéla a publica în legătură cu această descrierea unui Italian asupra unei temnițe turcesci, din care se pôte trage concluziunea, că nu este tocmai o imposibilitate ca să stea cineva în închisóre turcescă deși de ani, fără să fie vinovat.

Scirea publicată de noi înainte cu dece zile o vedem reproducă de tóte diarele după »Daily Chronicle«, căruia corespondentul seu din București li mai comunică următoarele detalurii:

»După-ce Craznaru s'a însănătoșat s'a dus la comanda militară și a predat lista prizonierilor din Adrianopol. Ceretându-se actele, s'a aflat că numele și trupele se potrivește și în registrele de pe timpul răsboiului la numele fie-căruia se află nota: »dispărut«. — Ministrului român din Constantinopol i-s'a dat ordin telegrafic, de a interveni, ca acei prizonieri să fie liberați.

Suntem curioși a afla, ce va mai eși din această istorisire.

Pentru Muzeul Asociațiunii au mai contribuit drept rescumpărare a felicitărilor de Anul nou următorii: Dr. Grigorie Sândeau, medic i. p. Sibiu 4 cor; Dr. Atanasu Marienescu, jude de tablă, Sibiu i. p. 5 cor; Nicolau Fizeșan, preot militar Brașov 2 cor; Gregoriu Pletosu, profesor Năsăud 4 cor; Nicolau Cornean, preot Apadia 5 cor; Dumitru Vuleu, dir. de bancă Mercurea 5 cor; Teodor Herman, protopop Deși 5 cor; Nicolae Garoiu, adv. Zernești 10 cor; George Borzea, preot Coveș 3 cor; Ioan cavaler de Pușcariu, septemvir i. p. Bran 10 cor; Dr. Eusebiu R. Roșca, dir. semin. Sibiu 10 cor; George Vlassa, preot militar Eger 10 cor; Nicolau Roman, comerciant Săliște 2 cor; Ioan Chirca, notar II. Săliște 2 cor; Dr. Nicolau Schiau, avocat Mercurea 5 cor; Avram S. Păcurariu, protopop Mercurea 3 cor; Nicolau Proștean, avocat Lugos 5 cor; Simion Andron, învățător Saxa-vale 1 cor; Dr. Ioan Vescan, avocat Teaca 5 cor; George Pop de Băsesci în Băsesci, Elena Hossu-Longin n. Pop Deva, Francisc Hossu-Longin Deva 20 cor; Dr. Iustin Pop, avocat Deva 10 cor; Vasile Aldea, senator Sassebeș 3 cor; Ioachim Muntean, paroch Gurariului 2 cor; Avram David, paroch Sassebeș 2 cor; Dr. Iuliu Maniu, avocat Blăși 10 cor; Teodor Onișor, proprietar Blăși 2 cor; Dr. Andrei Pop, avocat B. Huedin 4 cor; Zaharie Tătar Elisabetopole 3 cor; Iosif Oucioiu, funcționar de bancă Brașov 2 cor; George Neagoviciu-Negoescu, paroch Intorsura Buzneului 2 cor; Dr. Corneliu Diacovich Sibiu 5 cor; Dominic Rațiu Sibiu 5 cor; Andreiu Vodă, paroch M. Ormeniș 5 cor; Arseniu Bunea, secret. comitet. grăniț. Sibiu 3 cor. Total 514 coróne. Sibiu. în 11 Ianuarie 1906. Biuroul Asociațiunii: Dr. C. Diaconovitch.

Exportul petrolului român. În cursul lunei Noemvrie 1905 s'au exportat: 16.804 tone petrol rafinat, 5326 tone benzină, 4923 tone uleiuri minerale și 4318 tone țitei. Cea mai mare parte din petrolul rafinat și benzină a fost exportată în Franța, aprópe întréga cantitate de uleiuri minerale a fost exportată în Anglia și cea mai mare parte din petrolul brut în Norvegia, Franța și Turcia. Ca o influență a desastrelui din Rusia constatăm un început din partea Angliei de a-și furnisa uleiurile minerale în cantitate mai mare din România și găsim pentru prima óră Norvegia la export cu o cantitate însemnată de petrol brut și rafinat. Adăugăm că exportul de petrol și derivate de la 1 Ianuarie până la 1 Noemvrie 1905 a fost de 174.354 tone.

Emigrările în America. Din New-York se anunță că săptămána trecută au emigrat din Ungaria nu mai puțin de 2143 persoane dintre cari: 340 Maghiari, 1143 Slovaci, 231 Germani, 390 Croați și 99 Români.

O telegramă la — dosar. La 5 Ianuarie n. cancelaria de cabinet a Majestății Sale a trimis ministrului de interne Kristoffy telegrama ce o adresaseră deputații români Majestății Sale în afacerea scorniturilor reuțacióse despre o pretinsă mișcare revoluționară a Românilor. Ministerul de interne a pus telegrama la — dosar.

Societatea »Clubul Român« din Viena în adunarea generală din 1 Ianuarie 1906 s'a constituit în următorul mod: President d-l Dr. Sterie N. Ciurcu, vicepresident d-l George Vitencu, secretar d-l Ionel Ionescu stud. cult. techn., cassier d-l Iliș Nicu, controlor i. r. postal: membrii fără funcțiune:

d-l Severian Zugrav, d-l Horia Petra-Petrescu, stud. fil., d-l George Stefani și d-l Mihail Radu. În comisia de control sunt aleși: d-l Dr. Lazar Popovici, d-l Ioachim Lazar și d-l Nico Mintencu.

Bilete pentru reprezentarea de mâne a Reuniunii pentru ajutorarea văduvelor se pot căpăta totă ziua la librăria Ciurcu, ér séra la cassă.

Din Zărnești ni-se scrie: A treia zi de Crăciun s'a ținut adunarea generală a Reuniunii de înmormântare de aici, care a împlinit trei ani de existență. Adunarea a fost prezidată de d-l adv. Nicolae Garoiu. Din raportul cetit de d-l secretar al reuniunii N. Sperchez am aflat, că numărul membrilor în viață a atins cifra de 356, cari își împlinesc regulat datorițele statutare. Din raportul cassierului d-l Nicolae Pană s'a constatat, că averea reuniunii a crescut până la aprôpe 3200 corône. Expirând mandatul de 3 ani al vechiului comitet, membrul P. Dan propune a i-se da absolutoriu cu laudă, ceea-ce adunarea primesce cu strigăte de »să trăiască«. Se realege apoi cu aclamațiune pentru periodul 1906—1909 comitetul nou în frunte cu neobositul director d-l N. Garoiu, care înainte de asta cu 4 ani a fost cel dintâi propovăduitor al ideii de a-se înființa această valoroasă reuniune în comuna noastră, care până acuma a oferit însemnatul său ajutor material în 31 casuri de mörte.

După închiderea ședinței reuniunii de înmormântare, d-l Garoiu arată într'o vorbire ascultată cu mult interes necesitatea înființării în Zărnești și a unei reuniuni pentru asigurarea vitelor în cas de nenorocire, cu atât mai vărtos, că economia de vite formeză cel mai rentabil isvor de câștig al Zărneștenilor. Adunarea primi propunerea făcută și decretă înființarea reuniunii, ér pentru ducerea în îndeplinire a acestei hotărâri, pentru compunerea unui proiect de statute și pentru acquirarea membrilor, adunarea delegă din sinul său două comisii, cari în timp de 2 săptămâni vor avé să convoce adunarea generală de constituire a reuniunii celei noue. Acesta va fi a șeslea reuniune românăscă chemată să înainteze interesele cele bune ale comunei Zărnești și ale poporului ei. Urmașii vor binecuvânta pe cei-ce astăzi se ostenesc pentru înființarea și conducerea cu înțelepciune a acestor folositoare însoțiri.

Un câștig rotund. Deunăzi, — scrie »Expresul« — se discuta într'un cerc restrins, decă se pöte câștiga o sumă de o sută mii de lei într'o afacere comercială în România, în curs de 10—15 zile. — Se pöte câștiga mai mult — răspune unul dintre cei prezenți — și ca dovadă ne dădu următorul exemplu: La tribunalul de Ilfov a fost înregistrat la nr. 11.222, actual prin care d-na Elena L. Catargi și soțul vënd spre tăere d-lui C. Tisescu pădurea de pe moșia Bisoca, din județul R. Sărat, cu prețul de 400.000 lei; ér peste câteva zile la același tribunal a fost înregistrat actual prin care d-l C. Tisescu vînde spre tăere pădurea de pe moșia Bisoca d-lui Georges Henry Loesevitz cu prețul de 600.000 lei. Prin urmare, în curs de o săptămână d-l C. Tisescu a realizat în această afacere un câștig rotund de 200.000 lei.

Câți Sași sunt în America? Mihail Binder administratorul societății de editură ardeleană din Erie (Siebenbürger Verlagsgesellschaft) și-a luat ostenela a face recensământul Sașilor emigrați în America. Numărul total al acestor emigranți împrașciami în 54 orașe este 7026, din care 2239 femei. Cei mai mulți sunt în Cleveland (Ohio), unde se află 1068, apoi vine Newcastle (Pensylvania) cu 626 sași. În 5 orașe sunt peste 500 Sași, în 11 peste 200, în 16 peste 100, în 23 peste 50.

Fabrică de bancnote false. În Ardeal, cu deosebire în părțile Clușinului s'au ivit în timpul din urmă numeroșe hărtii false de câte 20 corône. Poliția și gendarmeria a constatat că există o bandă bine organizată de falsificatori, dintre cari unii au fost arestați. Fabrica se află în România aprôpe de graniță și autoritățile ungare s'au adresat celor române ca să-le de într'ajutor în descoperirea fabricii și a bandei.

O familie întregă mușcată de un câne turbat. D-l Udrischi, profesor la școala superiöră de medicină veterinară din București și soția sa d-na Camelia Mihăilescu Udrischi, au fost mușcați de un câne turbat care aparținea soerei sale, d-na Mihăilescu. Afară de d-l și d-na Udrischi au fost mușcați de același câne d-na Mihăilescu bătrâna și d-ra Cöca Mihăilescu fca sa. Câșteși patru se află în cura înăntului antirabic din București. Cățelușul a

fost de asemenea trimis spre căutare la institutul d-lui Dr. Babeș.

Contra cartoforilor. Șeful poliției din București a interzis riguros jocul de cărți în cafelele și în localurile publice.

Producțiuni. În ziua de 1 Ianuarie v. 1906 se va ține în localul școlei din Cetea o producțiune teatrală și declamatorică. Se va juca »Vlăduțul mamei«.

— **Producțiune teatrală-musicală în Bistra** în sara anului nou (14 Ianuarie 1906) în hotelul Csiky din Bistra. Se va juca »Ruga de la Chiseteu« și »Vlăduțul mamei«.

6) **Succes vindecător durabil.** Durerile de reumatism, crucea spinărei și alte părți ale corpului se vindecă cu efect sigur folosindu-se spirital și sarea A. Moll. Prețul urei sticle 1 Cor. 90 fil. Se trimite dilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincie se se cêră Spirtul A. Moll, provăduț cu marca de contravenție și subscriere.

Cifre. »Budapesti Napló« relevă în articol de fond datele statistice comparative publicate de serviciul statistic ungar asupra anilor 1904 și 1905. Se constată că anul 1904 a fost unul din cei mai nefavorabili, dér 1905 îl întrece. Nascerile din 1905 au fost cu 95.000 mai puține de cât în 1904, desesele cu 64.000 mai multe. Căsătoriile s'au împutinat cu 14.200 față cu anul precedent, ér emigrările au fost mai multe de cât sporul natural. În anul 1905, după observația spiritală a unui statistician ungar, »mamele din Ungaria au născut pentru — export«.

Evenimentele din Rusia.

La Berlin se telegrafiază din Petersburg, că poziția lui Witte se clatină încă și că Țarul ar fi declarat în diferite rânduri, că nu e mulțămit cu Witte. Nu de mult se hotărise deja retragerea lui Witte. Succesorul acestuia ar fi ministrul de interne Durnovo, care iese tot mai mult în relief și care aș conduce aprôpe toate afacerile. Witte face reacțiune și toate concesiunile posibile. El a împedecat, ca în ministeriu să se formeze sub presidența lui Kuciko. Probabil însă, că Witte va rămâne în fruntea afacerilor până la intruirea Dumei imperiale.

— Din Petersburg se telegrafiază, că legătura cu Caucasul s'a întrerupt și că în urma svonurilor răspândite de revoluționari mișcarea revoluționară începe a-se întări din nou. Greviștii s'au instăpănit pe linia ferată, circulația au confiscat'o spre scopurile lor, silind pe impiegați a-se alătura grevei. În orașul Tiflis s'a proclamat starea de asediu. S'au descoperit numeroșe depozite de bombe. Mulți agitatori au fost arestați. Trecerile militare circulă încă. În districtele Gori și Duret, unde mișcarea agrară a reinceput, s'a proclamat starea de asediu. În Dagostan, Baku, Erivan și Mars, este liniște. În guvernamentul Elisabetpol continuă încă încăerările între Armeni și Tătari.

— Corespondentul din Petersburg al ziarului »Stovo Polski« din Lemberg a avut o convorbire cu contele Witte. Acesta a dis, că i-se fac mari imputări, pentru că ar procede prea radical. Partidele cer însă nespun de mult, chiar introducerea republicii și stăpânirea proletariului. El, Witte, în primul rând trebuie să sdrobescă anarhia și să restabilească ordinea în țară. Asta nu se pöte cu blândea. Promite însă, că nu se va abate dela reformele vestite prin manifest. Nu este inamicul Polonilor, cari cu timpul vor primi tot ce doresc, însă în starea actuală a Rusiei nimeni să nu se aștepte, ca de pe tron să se vestescă autonomia Poloniei.

VARIETATE.

Din suferințele unei principese. Cel mai celebru bărbat de stat al împărătesei Maria Teresia, Kanitz are un număr de strălucite sale calități mai mult mamei sale, de cât tatălui său. Mama sa n'a fost o femeie de rând, și deja în tinerețe a arătat, că a fost foarte talentată și cu o

voință de fier. Ea a fost cu trup și suflet o Frisă, o fiică a familiei princiare Cirk-senes din ostul Friedlandei, înaltă și deprinsă cu toate exercițiile gimnastice.

Este interesant a urmări viața acestei harnice femei, după cum o descrie profesorul Schulz într'o biografie apărută mai zilele trecute. Ne vom mărgini însă numai de a prezenta o iconă din tinerețele ei.

În anul 1697, principesa Maria, pe atunci în vîrstă de 14 ani, a fost logodită cu contele Max Ulrich de Kanitz, mai în vîrstă cu trei ani. Mai înainte ea petrecuse câteva luni pe fie-care an într'o mănăstire a diecesei Meppen, de la 1696 însă se afla permanent într'o mănăstire din Praga.

Se pöte spune, că călugărițele, și mai cu semă starița după noțiunile din vremea aceea erau aspre și fără inimă, dér nenorocirea fii, că nu impuseră destul distinsiei și înțeleptei principese și din cauza acesta dilnic isbucneau neînțelegeri între călugărițe și între »piscicula friesă«, după cum o numiau. Pedepsele aplicate după ideile de astăzi erau foarte remarcabile. Pentru o greșală trebuia să se röge în 14 nopți de-arëndul între 12 și 12½ singură în bolta mănăstirei.

Tinerei principese nu-i era frică, căci era înarmată cu un gârbaci și cu un pumnal.

Puțin timp înainte de logodirea ei avuseră loc scene urite. Ea cususe la un loc hainele câtorva călugărițe, și le aruncase atară pe stradă. Trecătorii nu mai puteau de ris. Doi gardieni descoperiră că din băcții, cari se aflau în apropiere, aveau la ei ace și ață. Sărmanii băeți ar fi pățit'o, decă principesa n'ar fi spus, că ea este autóra.

Starița era furioasă, când află cele petrecute, și când se întörse la mănăstire dișe cătră principesă:

— Iti va face bine un ceai în mănăstire. Vei auzi ingerii cântând în ceri și vei compari. Ai compromis într'ea mănăstire.

Bătăia cu nuiela era pe atunci o pedepsă foarte usitată, dér Maria era furioasă și nu se duse la mănăstire, ci fugi la câmp. Starița și călugărițele plecaseră să o cate și găsindu-o, o aduseră în trăsura acasă. O călugăriță o certă. Maria fugi după ea și-i trase câteva părechi de palme și numai starița o scăpă din mâinile ei. Maria fu băgată într'o celulă, unde nu i-se dădea de cât apă.

A doua zi avu loc judecata. Maria fu condamnată la bătaia cu nuiua. La acest spectacol avea să asiste întreg personalul mănăstirei. Maria se opuse, cerend ca să fie bătută de două călugărițe, stând în picioare și fără spectatori dicend: »Nimeni nu va avé plăcerea de a mă auzi vaitându-mă și rugându-mă. Sunt o fată friesă și nu o tără boemă!«

Maria refusă ori-ce cerere de grație, tot așa și o bucată de lemn, pe care s'o țină în gură dicend: »La acest ceai nu-mi trebuie pânea«.

Totmai în timpul acesta sosi tatăl ei principe Ferdinand Max la Praga, ca să-și ia fata. Când intră în vorbitor, starița se speria și ruga la episcop ca să o apere. I-se povesti principelui isprăvile fiicei sale, el însă nu făcu nici o observație în privința pedepsei aplicate și să vadă fiica. În infirmerie el cât de crud a fost ea maltratată. Voinicul principe era înalt de 7 urme, — puse mâna pe stariță și-și căută biciușca, pentru-ca se stabiliscă o pildă strănică.

S'ar fi întâmplat un mare scandal, decă Maria abia tirindu-se pe picioare, nu s'ar fi repezit încordându-și ultimele forțe între tatăl ei infuriat și între starița amenințată. Maria reuși să împace pe tatăl și pe stariță. La câteva timp Maria părăsi mănăstirea și după câteva săptămâni se cunună cu contele Kanitz.

ULTIME SCIRI.

București, 12 Ianuarie. Eugeniu Stătescu a repausat așî nopțe la orele 2.25 în etate de 69 ani.

Budapesta, 12 Ianuarie. Se svonesce, că decă până la 1 Martie nuse va gasi soluțiunea crizei, la acea dată dieta va fi disolvată, fără a se mai indica terminul noiei convocări.

Viena, 12 Ianuarie. Reprezentantul diplomatic al Serbiei a decărat astăzi în mod oficial, că guvernul său renunță definitiv la uniunea vamală cu Bulgaria. În cercurile diplomatice de aici se crede ca sigur, că atăt guvernul sêrbesc, cât și cel bulgar își va da dimisia în urma acestei declarațiuni.

Charcov, 12 Ianuarie. Alexandru Scripcenco, elev în etate de 16 ani, a descărcat 3 glonțe de revolver asupra iuspectorului de poliție Coltunowski, lăsându-l mort pe loc. Motivul asasinatului sunt persecuțiile iuspectorului contra revoluționarilor.

Viena, 12 Ianuarie. Toți deținuții din închisörea din Capo d' Istria s'au revoltat din cauza rölului tratament. Garda ordinară ne fiind suficientă, au venit în ajutor detașamente din garnisiöna Triest, chemate telefonic. Mai mulți deținuți au evadat.

Constantinopol, 12 Ianuarie. Sultanul a decis licențierea gardei sale compusă din Albanezi, considerați ca element periculos.

Bruxella, 12 Ianuarie. Guvernul belgian a intervenit pe lângă guvernul statelor unite și al Franței, cerend să mijlocescă grațierea lui Joris condamnat la mörte în Turcia pentru atentatul contra Sultanului. Se fac presiuni asupra Porții de a libera împreună cu Joris și pe Vartaman și Undjian.

Petersburg, 12 Ianuarie. Agenția »Westnik« comunică, că în vederea legii de la 24 Decemvrie, care lărgesce colegiul electoral, elaborarea listelor de alegători va reclama cel puțin 2 luni. Publicarea și rectificarea va cere încă câte-va săptămâni, așa că deputații nu se vor puté aduna la Petersburg, decăt pe la sfîrșitul lui Aprilie, decă până atunci ordinea nu va fi turburată.

Literatură.

A apărut din *Manualul de agricultură rațională*, de Dr. George Maior, vol. V Ippologia seu Zootechnia specială a cailor, 18½ cöle de tipar cu 60 figurî întext. Costă 5 lei.

Vol. VI: Crescerea și präsirea porcilor, 10 cöle cu 35 figurî, costă 3 lei. Se află de vëndare la tipografia și librăria A. Mureșianu, Brașov.

A apărut »Geloții«, comedie într'un act, după germană, de Moșul. Brașov. Tipografia A. Mureșianu 1905. O piesă foarte potrivită pentru diletanții noștri dela sate și orașe (peu 3 domni și 2 dame). Prețul 40 fileri.

Domnii abonați ai föiei noastre, cari nu și-au reînöit încă abonamentul sunt rugați a-l reînöi cât mai curând ca să nu li-se întrerupă regulata espedare a ziarului.

Administrațiunea
»Gazetei Transilvaniei«.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

**Dela „Tipografia și Librăria“
A. MUREȘIANU, Brașov
se pot procura următoarele cărți**

(La cărțile aici înșirate este a se mai adauge pe lângă portul postal arătat, încă 25 bani pentru recomandare.)

Scieri economice.

Manual complet de agricultură rațională, de Dr. George Maior, profesor de agricultură la școala superioară de la Fărăstru și la Seminarul Nifon Metropolitan din București. — Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I **Agrologia**, senu Agricultura generală, 34 côle de tipar cu 217 figuri în text. Carte didactică aprobată de On. Minister de Agricultură al României cu decizia Nr. 2078 din 1897. Costă 5 corone.

Vol. II. **Fitotehnia**, senu cultura specială a plantelor, 38 côle de tipar cu 202 figuri în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea din anul 1899. Costă 8 corone.

Vol. III. **Zootehnia**, senu Cultura generală și specială a vitelor cornute, dimpreună cu lăptăria și lăptăria, 49 côle de tipar cu 225 figuri în text. Costă 8 corone.

Vol. IV. **Economia Rurală**, senu organizațiunea și administrarea moșiilor mari și mici. Costă 8 corone.

Manual de Agricultură rațională vol. V. **Ippologia** senu zootehnia specială a cailor de George Maior. Prețul 3 cor. plus 30 bani porto.

Manual de Agricultură rațională vol. VI. cuprinzând creșterea, îngrășarea și utilizarea **Porcilor** senu Zootehnia lor specială de George Maior. Prețul 5 cor. plus 30 bani porto.

„Cultura și îngrijirea grâului“, de I. F. Negruțiu. Prețul 14 b. (plus porto 5 b.)

„Cartea Plugarilor“ senu povestire economice despre grădinarit, economia câmpului, creșterea vitelor etc. scrisă de Ioan Georgescu. 90 pag. Form. 8° costă 50 b. (+ 6 b. porto).

Insoțirile de credit împreunate cu insoțiri de consum, de vânzare, de viieri, de lăptari etc. Indreptare practică pentru înființarea și conducerea de astfel de insoțiri, de F. W. Raiffeissen. Edițiunea a V-a, Trad. de Dr. A. Brode. cor. 1.60 (+ porto 20 bani).

Imbunătățirea stării sătenului, de Gr. G. Peucescu. Prețul 50 bani (pl. porto 5 b.)

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură și fost estimator expert la banca agricolă. Motto: „Sărac în țără săracă“. Eminescu. Prețul 2 cor. plus 10 b. porto.

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Ianuarie n. 1906.

Renta ung. de aur 4%	114.55
Renta de corone ung. 4%	96.15
Impr. căil. fer. ung. în aur 3 1/2%	87.05
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	96.35
Bonuri rurale croate-slavone	97.25

mpr. ung. cu premii	215.—
Losuri pentru reg. Tisei și Seghedin	160.55
Renta de hârtie austr. 4 2/10	100.05
Renta de argint austr. 4 2/10	99.95
Renta de aur austr. 4%	117.90
Renta de corone austr. 4%	100.15
Bonuri rurale ungare 3 1/2%	91.55
Losuri din 1860	158.50
Acțiil de-ale Băncei austro-ungară	16.30
Acțiil de-ale Băncei ung. de credit	791.—
Acțiil de-ale Băncei austr. de credit	676.75
Napoleondori	19.17
Mărci imperiale germane.	117.60
London vista	240.15
Paris vista	95.65
Note italiene	95.75

Cursul pieței Brașov

Din 12 Ianuarie n. 1906.

Bancnote rom. Cump.	18.88	Vend.	18.90
Argint român	18.80		18.82
Napoleond'ori.	19.06		19.10
Galbeni	11.20		11.40
Mărci germane	117.20		117.30
Lire turcesci	21.50		21.65
Scris. fonc. Albine 5%	101.—		102.
Ruble Rusesci	2.5 ²		2.58

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 12 Ianuarie 1906

Măsura senu greutatea	Calitatea.	Valuta in	
		Kor.	fil.
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	13	—
"	Grâu mijlociu	12	—
"	Grâu mai slab	11	—
"	Grâu amestecat	10	—
"	Săcară frumoasă.	9	—
"	Săcară mijlocia.	8	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu.	8	40
"	Ovăș frumos.	7	—
"	Ovăș mijlociu	6	—
"	Cucuruz	11	—
"	Mălaiu (meiū)	14	—
"	Mazăre.	16	—
"	Lințe	50	—
"	Fazole	23	—
"	Sămēnș de in	24	—
"	Sămēnș de cânpă	14	—
"	Cartofi	2	60
"	Măzărice.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	20
"	Carne de porc	1	20
"	Carne de berbec.	—	88
100 kil.	Sēu de vită prospēt.	40	—
"	Sēu de vită topit.	62	—

„Gazeta Transilvaniei“
cu numărul à 10 fil. se vinde
la zaraful Dumitru Pop, la tu-
tungeria de pe parcul Rudolf
la Eremias Nepoții.

„Albina“ institut de credit și de economii în Sibiu.

Publicațiune.

În sensul art. de lege XXXVI din anul 1876 §. 29.

1) Suma scrisurilor fonc. puse în circulațiune cū diua de 31 Deembre 1905 face	K 5.661,000.—
2) Pretensiunile a institutului de împrumuturi hi- potecare. cari servesc de acoperirea acestor scrisuri fonciare surt de	" 5.907,201.51
3) Valoarea hipotecelor luate de basă la susnu- mitelc împrumuturi hipotecare este de	" 23.739,283.52
4) În sensul §. 97 din statute „fondul special“ pentru asigurarea scrisurilor fonciare e de	" 500,000.—

acesta e indus în cont separat și plasat în următoarele efecte publice:

Nom. K 6400.—	Sorti de stat din 1860 cu 4%
" " 6000.—	Obligațiuni cu premii ale băncei ung. hipot. cu 4%
" " 4,200.—	Sorti de ale împrumut. pentru regul. Tisei cu 4%
" " 2,600.—	Sorti de ale împrumut. pentru regul. Dunărei din 1870 cu 5%
" " 5,800.—	Oblig. cu premii de ale institut. austri. priv. de credit fonciar cu 3%
" " 118,000.—	Scrisuri fonc. Ung. Landes-Central-Sparcassa cu 4 1/2%
" " 20,200.—	Scrisuri fonciare Pester ung. Commercial-Bank cu 4 1/2%
" " 98,000.—	Obligaț. comunale Pester ungr. Comerc. Bank cu 4%
" " 74,600.—	Scrisuri fonciare Pester ung. Commercial-Bank cu 4%
" " 150,000.—	Obligaț. comunale Pesti hazai Első takpénztár Egyesület cu 4%
" " 14,000.—	Rentă comună Maiu cu 4%
" " 4,000.—	Acțiuni de ale reuniun. gener. de credit fonciar pentru proprietarii mici din Ungaria cu 5%

Sibiu. 10 Ianuarie 1906.

Directiunea.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, dacă fiecare cutiă este provēdută cu marea de apērare a lui A. Moll și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai cerbicoșe la stomach și pântec, în contra cărceilor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat, congestiunei de sânge, haemorrhoidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce creșce mereu de mai multe decēnii încōce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corōne 2.—

Falsificățiile se vor ur mări pe cale judecătōrescā.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, dacă fiecare sticlă este provēdută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este forțe bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (frotat) alinā durerile de șoldinā și reumatism și a altor urmări de rēcēlā. Prețul unei sticlē originale plumbate, Corōne 1.90.

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metōdul cel mai nou pentru cultivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corōne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provēdută cu marea de apērare A. Moll.

Trimiterea principală prin

Farmacistul A. MOLL,

c. și r. furnisor al curții imperiale Viena, Tuchlauben 9

Comande din provinciā se efectuează glnic prin rambursā postalā.

La depozite se se cērā anumit preparatela provēdute cu iscālitiura și marca de apērare a lui A. MOLL.

Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutädter și engros la D. Eremia Nepoții.

Cel mai mare magazin de haine gata pentru bărbați și dame al lui

N. P. GOLDMANN Brașov

Confecțiuni de bărbați

Tērgul Inului 31—33 în palatul lui Czell.

Fondată la 1892.

Confecțiuni de Dame

Tērgul Inului Nr. 28.

În sesonul de primăvară am dovedit On. public, că în piața locală am fost cel mai ieftin și am fost superior orii cărei concurențe!

Pentru că de când există prăvălia mea, mi-am procurat depositul meu de haine tot-deuna cu bani gata.

De ce? haine bune, durabile pentru iarnă,
cu garanție de un an, veritabile, originale indigene de Zsolna și Gács numai la mine se pot afla.

Haine gata după modă, pentru bărbați și copii, precum și Paltōne de tōmnă și iarnă, înlocuesc cu desăvērșire hainele de comandă, de-ore-ce se confecțiōneză sub privighierea mea personală, după croiala cea mai modernă, din stofe curate de lână, cu accesoriil de cele mai durabile.

În depositul meu se află pentru agronomi, neguțatori **Surtuce** veritabile din piele de capră Danesă cu căptușală de blană și ștofă, Raglane, Derbi, de vēnat, Paltōne preoțești. — Cu deosebire mare deposit în Blane de călătorie și pentru oraș. **Costume** de patinat și deosebit **Surtuce** de patinat cu căptușeli din ștofă și blană.

Cel mai mare deposit în haine pentru Dame și Domnișore.

Alegere colosală din fie-care specie și prețuri ieftine surprindătōre.

Rogându-mē de sprijinul Onor. public, sunt cu tōtă stime

N. P. GOLDMANN, Brașov, Tērgul Inului 28 (palatul Czell).

